

www.vagledarforeningen.se

1

Stockholm
2017-03-01

Till
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm
(u.remissvaratreggeringskansliet.se)

Regeringen har remitterat betänkandet En gymnasieutbildning för alla – åtgärder för att alla unga ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning (SOU 2016:77).

Sveriges Vägledarförening (SVF) organiserar vägledare inom skolor, vägledningscentra, arbetsförmedlingar, högskolor eller på arbetsplatser privat och offentlig sektor.

Sveriges Vägledarförening redovisar nedan sina synpunkter på innehållet i betänkandet i anslutning till de olika förslagen där föreningen har synpunkter.

25.1 En gymnasieskola för alla ungdomar

Betänkandet

1. Målet för gymnasieskolan ska vara att alla ungdomar ska påbörja och nå målen för en gymnasieutbildning. Detta ska anges i skollagen.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

Betänkandet

2. Samhällets åtagande vad gäller gymnasieskolan ska inte enbart vara att erbjuda ungdomar utbildning utan ska även omfatta en mer aktiv och pådrivande uppgift i syfte att få alla ungdomar att påbörja en gymnasieutbildning. Hemkommunen ges därför ett pådrivande ansvar vid övergången mellan grundskola och gymnasieskola. Hemkommunen ska verka för att ungdomar som avslutat grundskolan så snart som möjligt ska påbörja en gymnasieutbildning.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker med kommentar

Man måste ta i beaktande att gymnasieutbildning inte är lösningen för alla ungdomar.

www.vagledarforeningen.se

2

Utredningen saknar analys av de egentliga bakomliggande orsakerna till varför endast 60-70% av en elevkull når gymnasieexamen inom 3 år. Om man granskar statistik så ser man att andelen ungdomar i åldersgruppen som saknar gymnasieexamen idag är ungefär lika stor som andelen ungdomar som inte hade avslutat gymnasieskolan på 1980-talet. Utredningen saknar alternativ för de ungdomar som behöver andra insatser än de som erbjuds inom dagens gymnasieskola.

Det är inte rimligt att så många elever inte når målen. Verksamheten i gymnasieskolan måste förändras så att fler elever når målen. För de elever som behöver något annat än en gymnasieutbildning bör det finnas alternativ. Det torde handla om förhållandevis få elever.

Betänkandet

3. Huvudmannen ska se till att varje elev ges möjlighet att nå målen för sin utbildning. Dagens bestämmelser med denna innebörd ska samlas och tydliggöras.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

4. Rektorns ansvar för att se till att upprepad eller längre frånvaro utreds förtydligas.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

Betänkandet

5. Skolans ansvar för att aktivt förebygga och motverka studieavbrott förtydligas. Huvudmannen ska vidta åtgärder för att elever som antagits till en utbildning men som utan giltig orsak redan från början uteblir, ska påbörja en utbildning. En elev som har påbörjat en utbildning och vill avbryta den kan anses ha avslutat utbildningen först när de åtgärder vidtagits som skäligen kan krävas för att få eleven att fullfölja sin utbildning.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker med kommentar

Det finns en risk med att fördröja elevers studieavbrott så som det anges i förslaget. För den enskilda skolan kan det handla om betydande ekonomiska belopp man tillskansar sig genom att inte skriva ut elever som bevisligen inte deltar i utbildningen. För den enskilde individen innebär det en ökad risk att hamna långt från skolgång eftersom insatser inom det kommunala aktivitetsansvaret inte kan sättas in så länge eleven är fortsatt inskriven. Återigen saknas grundläggande analys av orsakerna till varför en stor grupp ungdomar inte slutför en gymnasieutbildning.

www.vagledarforeningen.se

3

Det är viktigt att elever som inte påbörjar en utbildning som de antagits till eller redan tidigt i utbildningen vill hoppa av omedelbart uppmärksammas. Detta för att i möjligaste mån undvika onödiga avhopp.

Betänkandet

6. Det kommunala aktivitetsansvaret ändras så att det i första hand syftar till att motivera och hjälpa ungdomar att påbörja eller återuppta en gymnasieutbildning. Nyanlända ungdomar i gymnasieåldern som har uppehållstillstånd ska omfattas av aktivitetsansvaret, vilket de inte gör i dag. Elever som går ett introduktionsprogram ska inte längre omfattas av aktivitetsansvaret.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker med kommentar

Det kommunala aktivitetsansvaret måste också fortsatt ges möjlighet att erbjuda andra insatser än gymnasieskola. Återigen är inte gymnasieutbildning lösningen för alla ungdomar. Särskilt måste man beakta att många nyanlända unga som i dagsläget får korta uppehållstillstånd inte kommer att kunna motiveras till gymnasiestudier just på grund av ovissheten om de får stanna i Sverige eller inte.

Det är ytterst viktigt att Introduktionsprogrammen inte är en del av det kommunala aktivitetsansvaret. Introduktionsprogrammen ska vara en del av gymnasieskolan och bör stärkas särskilt med tanke på att det för många ungdomar är den enda möjligheten till utbildning efter grundskolan.

25.2 Krav på vårdnadshavares medverkan och elevers engagemang och närvaro

Betänkandet

1. Vårdnadshavare ges ett medverkansansvar. Krav ska införas på vårdnadshavarnas aktiva medverkan till att en ungdom påbörjar och deltar i en gymnasieutbildning.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker med kommentar

Det är bra att vårdnadshavarna görs delaktiga. Föreningen vill dock peka på risker för problem med en sådan bestämmelse. Det kan vara svårt att kontrollera att den efterlevs. Det kan också innebära svårigheter att bedöma av vad som är "aktiv" medverkan och bedömningar kommer att kunna variera från fall till fall och innebära svagheter när det gäller rättssäkerhet och likvärdighet. Man bör också beakta att en sådan bestämmelse kan komma i konflikt med den unges möjlighet att själv välja sin utbildning och skapa oönskade konflikter mellan ungdom och vårdnadshavare och mellan skolan och den enskilda familjen.

www.vagledarforeningen.se

4

Betänkandet

2. En elev i gymnasieskolan ska närvara och utifrån sina förutsättningar delta aktivt i den verksamhet som anordnas inom ramen för den avsedda utbildningen. Eleven får endast vara frånvarande om eleven har giltigt skäl att utebli.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker med kommentar

När man utgår ifrån att alla ungdomar ska gå i gymnasieskolan måste man vara medveten om att vissa ungdomar kommer att ha brister när det gäller motivation för skolarbetet. Vi vet att det idag finns det betydande brister när det gäller utbildningens kvalitet och likvärdighet i landets gymnasieskolor. En bestämmelse som ställer krav på elevers deltagande måste kombineras med bestämmelser som ställer krav på skolans insats för alla elever och bestämmelser som innebär att bristerna när det gäller kvalitet och likvärdighet åtgärdas.

25.3 Tydligare möjligheter att gå längre i gymnasieskolan

Betänkandet

1. Det ska tydliggöras att elever som inte nått målen för en gymnasieutbildning efter tre år kan ha rätt till fortsatt utbildning. Rätten att gå om en kurs eller att göra om gymnasiearbetet ska därför föras in i skollagen. Förändringen tydliggör rätten till utbildning. Syftet med förtydligandet är att ge fler elever möjlighet att nå målen för utbildningen.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker med kommentar

De ungdomar som idag får studiebevis och är under 20 år tillhör kommunala aktivitetsansvaret. Det omfattande arbete läggs ner för att försöka motivera dem att komplettera inom Komvux eller på Folkhögskola eftersom de inte kan gå tillbaka till sin gymnasieskola vilket vore det mest naturliga. Detta gäller särskilt i de fall då det saknas mindre kompletteringar för att få ut en examen.

Betänkandet

2. Det ska tydliggöras att även elever på introduktionsprogram har rätt till utbildning i tre år. Rätten till utbildning kan dock utsträckas till fyra år för en elev som är under 20 år.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

25.4 Planering av utbildning och undervisningstid

www.vagledarforeningen.se

5

Betänkandet

1. Den minsta garanterade undervisningstiden utökas till viss del, detta till följd av ytterligare behov av lärarledd tid på yrkesprogrammen. Ökningen avser även viss lärarledd tid för gymnasiearbetet på alla nationella program. Det kan därutöver finnas skäl att överväga ytterligare utökningar av undervisningstiden på sikt.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker med kommentar

Inom vissa ämnesområden kan förslaget vara svårt att genomföra på grund av bristen på legitimerade/kompetenta/behöriga lärare.

Betänkandet

2. Huvudmannen ska följa upp och redovisa den faktiska undervisningstid som eleverna har erbjudits och i den individuella studieplanen ska den faktiska undervisningstid som varje elev har erbjudits redovisas.

SVF:s synpunkter

Föreningen ställer sig tveksam till förslaget. Förslaget innebär en ytterligare administrativ arbetsuppgift för skolan och i de flesta fall läraren. Risken är stor att den uppföljning som föreslås och som inte är detsamma som uppföljning av frånvaro enligt förslaget, sker slentrianmässigt.

Betänkandet

3. Skoldagarna ska vara sammanhållna och elevernas skolarbete ska fördelas jämnt över dagen.

SVF:s synpunkter

Föreningen ställer sig tveksam till förslaget. En sammanhållen skoldag med få håltimmar kräver rent generellt en högre lärartäthet än vad vi har i dag på de flesta gymnasieskolor. Bristen på behöriga och legitimerade lärare kan göra att förslaget inte är genomförbart. I många skolor saknas dessutom ytor i form av undervisningssalar för att kunna koncentrera undervisningen. Fler lärare och mer yta kräver också mer resurser till skolorna.

Förslaget innehåller också exempel på andra aktiviteter som ingår i utbildningen, men som utredaren menar inte ingår i undervisningstiden, men som skulle kunna ingå i schemalagningen. En del av dessa aktiviteter är lärarens ansvar och utgör en del av läroplanen.

Att schemalägga sammanhållna skoldagar innebär i de allra flesta fall att eleverna befinner sig fler timmar innanför skolans väggar. En sådan situation innebär att det måste finnas tillgång till ändamålsenliga lokaler för de elever som inte för stunden är schemalagda på det som ingår i undervisningstiden. För att skolan inte ska utvecklas till en misskött "fritidsgård" måste

www.vagledarforeningen.se

6

arbetet organiseras och ledas av kvalificerad personal med sådan kompetens att varje enskild elev kan få det stöd hen har behov av utifrån sin individuella studieplan. För prov och mängdträning kommer behovet av lugna miljöer i form av extra undervisningssalar och studiehallar att öka. Det ökade personalbehovet ställer också krav på utökade biutor. Studie- och yrkesvägledning i vid bemärkelse är ett ansvar för rektor och i de flesta fall lärarna i respektive ämnesområde (Skolverkets allmänna råd för Arbete med studie- och yrkesvägledning SKOLFS 2013:180). Det kommer då att krävas tillgång till kompetenta lärare för den tid som ligger utanför undervisningstiden om man följer den tolkning som utredaren gör. Om man med uttrycket studie- och yrkesvägledning istället avser den del av ämnesområdet som ligger inom studie- och yrkesvägledarens huvudområde, dvs information och vägledning enskilt och i grupp, kan vi konstatera att merparten av gymnasieskolorna har en resurs för studie- och yrkesvägledning som är för låg för att klara av att ansvara för planering och genomförande av veckovis återkommande pass för grupper av elever. Skolorna skulle behöva rekrytera ytterligare en stor mängd studie- och yrkesvägledare, en yrkesgrupp som det idag är brist på i hela landet. Rekrytering av ytterligare studie- och yrkesvägledare kräver också ökad tillgång till arbetsrum eftersom en stor del av arbetet utgörs av vägledningssamtal och där eleven ska kunna känna sig lika trygg som i samtalet med kurator, psykolog eller skolsköterska. Sammantaget innebär förslaget betydande kostnader för gymnasieskolan.

Betänkandet

4. Grundskolan och gymnasieskolan ska sträva efter ett förtroendefullt samarbete. En systematisk överlämning ska göras när eleverna övergår från grundskolan till gymnasieskolan. Överlämningen avser relevanta uppgifter som kan behövas för att underlätta elevernas övergång till gymnasieskolan.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker med kommentar

En systematisk överlämning är önskvärd och lätt att genomföra i de fall när elevens val av gymnasieskola är starkt begränsat vilket det är på mindre orter. I större kommuner eller i de fall då en större region samverkar runt gymnasieskolan kan en systematisk överlämning vara ett problem, men det kan inte befria grundskolan från att se till att gymnasieskolan får relevant information om de elever där det finns ett behov av att informera och gymnasieskolan från ansvaret att ta hänsyn till denna information.

25.5 Undervisningen och alla elevers utveckling mot målen

Betänkandet

1. Alla elever ska ha en mentor som samlat ska följa elevens utveckling och studiesituation.

www.vagledarforeningen.se

7

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

Betänkandet

2. I likhet med vad som gäller i grundskolan ska bestämmelser om strukturerad undervisning gälla även i gymnasieskolan.

SVF:s synpunkter

Föreningen ställer sig tveksam till formuleringen i förslaget. Man måste utgå ifrån att alla lärare bedriver en strukturerad undervisning. Däremot behöver en systematisk uppföljning av elevernas lärande för att i tid kunna sätta in de insatser som kan behövas för att förhindra studieavbrott.

Betänkandet

3. En främjandeinsats för kompetenssamverkan mellan elevhälsa, studie- och yrkesvägledning samt lärare bör genomföras.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker med kommentar

Av förslaget framgår inte klart om det är ämnesområdet studie- och yrkesvägledning eller professionen studie- och yrkesvägledare som avses. Sedan lång tid tillbaka är studie- och yrkesvägledning som ämnesområde ett ansvar för hela skolan med rektor som ytterst ansvarig. I praktiken är det dock fortfarande sällsynt att någon annan än professionen studie- och yrkesvägledare som arbetar med frågorna. Detta gäller särskilt inom gymnasieskolan. Att använda samma begrepp för ämnesområdet och yrkesprofessionen har varit ett olyckligt beslut som har försvårat arbetet med att få alla inom skolan att ta sin del av ansvaret. Främjandebegreppet är otydligt och risken finns att insatsen inte ger något resultat.

25.6 Stödåtgärder i gymnasieskolan

Betänkandet

1. Stöd ska planeras så att det kan ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet och inte enbart per kurs, för att vara ändamålsenligt och för att motverka fragmentisering i utbildningen.

2. Krav ska ställas på att de elever som är i behov av stöd ska få detta, med den variation av stödåtgärder som eleverna behöver.

3. Bestämmelserna om vad som kan utgöra extra anpassningar, särskilt stöd och andra anpassningar i gymnasieskolan ska tydliggöras.

4. Beslut om förlängd undervisningstid innebär en pedagogisk bedömning och ska därför fattas av rektorn.

www.vagledarforeningen.se

8

5. I likhet med vad som gäller i grundskolan ska resursfördelningen vara anpassad till lärarnas bedömningar av elevernas behov av stöd.

SVF:s synpunkter

SVF tillstyrker samtliga punkter (1-5).

25.7 Enhetliga behörighetskrav till nationella program

Betänkandet

Behörighetskraven till gymnasieskolans nationella program ska vara enhetliga, sett till antal godkända betyg. Krav på godkända betyg i minst tolv ämnen från grundskolan ska gälla för behörighet till samtliga nationella program. De regler som gäller i dag om vilka specifika ämnen som ska ingå bland de godkända ska kvarstå.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

25.8 Möjlighet till undantag från vissa behörighetskrav

Betänkandet

En elev som går på ett introduktionsprogram och som vid utgången av det första kalenderhalvåret det år eleven fyller 19 år eller senare saknar godkänt betyg i ett eller två ämnen men i övrigt uppfyller behörighetskraven till ett nationellt program ska ändå anses behörig om eleven bedöms ha förutsättningar att klara studierna på programmet. Eleven har i sådana fall möjlighet att påbörja ett nationellt program senast det första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år.

SVF:s synpunkter

Föreningen anser att det är tveksamt om en sådan bestämmelse skulle gynna eleven. Den erfarenhet som finns när det gäller äldre elever som antas till nationellt program är att det ofta leder till studieavbrott. Som skäl anförs ofta ålderskillnaden och därmed ofta en mognadsdifferens mellan de yngre och de äldre eleverna.

25.9 Grundläggande och särskild behörighet på yrkesprogram

Betänkandet

1. Alla yrkesprogram ska ge högskolebehörighet i sitt grundupplägg. Elever ska kunna välja bort de kurser som leder till högskolebehörighet genom aktiva val.

SVF:s synpunkter

www.vagledarforeningen.se

9

Tillstyrker

Betänkandet

2. Yrkesprogrammen ska ge fler möjligheter. Eleverna ska ha rätt till utökat program för att läsa antingen kurser som leder till särskild behörighet eller yrkeskurser.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

25.11 Utbildningsutbudet – fortlöpande förnyelse och regional samverkan

Betänkandet

1. Skolverket ska redovisa behov av förnyelse av gymnasieutbildningarna till regeringen. En sådan redovisning bör ske regelbundet. Vart tredje år kan vara ett riktmärke för hur ofta redovisningen bör ske, men även ett intervall på fyra eller fem år kan övervägas.
2. Skolverket ska ansvara för ett nationellt råd för högskoleförberedande program.
3. Staten bör ge stöd för regional samverkan kring utbildningsutbud, genom att bl.a. synliggöra modeller för sådan samverkan.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

25.12 Ett estetiskt ämne

Betänkandet

1. Ett estetiskt ämne ska ingå bland de gymnasiegemensamma ämnena i alla nationella program. Det ska vara möjligt att välja mellan olika estetiska ämnen och dessa ämnen bör i huvudsak vara ämnen som kan anses som centrala estetiska bildningsämnen.
2. Endast ämnesstudierna på nationella program ska anges i gymnasiepoäng. Gymnasiearbetet har en annan karaktär än gymnasieskolans ämnen och kurser och ska inte längre anges i gymnasiepoäng. Gymnasiearbetet ska även fortsättningsvis genomföras inom ramen för utbildningen. För detta ändamål bör den minsta garanterade undervisningstiden utökas.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

25.13 Ett mer ändamålsenligt utbud av introduktionsprogram

Betänkandet

1. Programriktat individuellt val ska även kunna inriktas mot ett högskoleförberedande

www.vagledarforeningen.se

10

program och därmed erbjuda bredare möjligheter för elever som har vissa godkända betyg
2. Preparandutbildningen avvecklas.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

25.14 Tydligare förutsättningar för elever på introduktionsprogram

1. Elevens rätt till heltidsstudier på introduktionsprogram ska förtydligas så att eleven har rätt till minst 23 timmar garanterad undervisningstid i veckan.
2. Möjligheterna att minska omfattningen av elevens studier ska tillämpas restriktivt.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

25.15 Ett mer varierat utbildningsinnehåll i introduktionsprogrammen

1. Individuellt alternativ ska innehålla hela eller delar av gymnasiekurser om eleven har förutsättningar för att läsa sådana kurser.
2. Undervisningen på språkintröduktion får bedrivas i enbart svenska eller svenska som andraspråk i högst två månader om det inte finns synnerliga skäl.
3. Det tydliggörs att arbetsplatsförlagt lärande (APL) får ingå på språkintröduktion. Förslaget betonar möjligheten att inrätta olika utbildningsspår inom språkintröduktion.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

25.16 Tydligare struktur och bättre dokumentation för elever på introduktionsprogram

Betänkandet

1. Innehållet i utbildningsplanen ska preciseras.
2. Innehållet i den individuella studieplanen ska preciseras vad gäller elever på introduktionsprogram.
3. Eleven ska ha rätt att fullfölja utbildningen hos huvudmannen enligt utbildningsplanen och den individuella studieplanen. Detta ska även gälla i den nya hemkommunen om eleven flyttar till en annan kommun.
4. Elevens dokument efter introduktionsprogram ska få ett tydligare innehåll och en tydligare innebörd.

www.vagledarforeningen.se

11

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

25.17 Bättre stöd för bedömning, arbetslivsanknytning och koppling till aktuell forskning

Betänkandet

1. Det ska vara obligatoriskt för huvudmannen att bedöma nyanlända elevers kunskaper även i gymnasieskolan.
2. Stödmaterial för bedömning av utländsk utbildning ska tas fram av Skolverket i samråd med Universitets- och högskolerådet.
3. Yrkesutbildning inom introduktionsprogrammen ska få en bättre arbetslivsanknytning genom att den hanteras inom ramen för de nationella programråden för gymnasial yrkesutbildning.
4. Det ska finnas ett utvecklingsråd för löpande utveckling av introduktionsprogrammen.
5. Nationella introduktionsprogramsutvecklare ska tillsättas för att ge stöd för utveckling av introduktionsprogram på lokal nivå.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

25.18 Utbildning för nyanlända elever

1. En elev som går på ett introduktionsprogram och som vid utgången av det första kalenderhalvåret det år eleven fyller 19 år eller senare saknar godkänt betyg i ett eller två ämnen men i övrigt uppfyller behörighetskraven till ett nationellt program ska ändå anses behörig om eleven bedöms ha förutsättningar att klara studierna på programmet. Eleven har i sådana fall möjlighet att påbörja ett nationellt program senast det första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år.
2. Elevens rätt till heltidsstudier på introduktionsprogram ska förtydligas så att eleverna har rätt till minst 23 timmars garanterad undervisningstid i veckan.
3. Undervisningen på språkintröduktion får bedrivas i enbart svenska eller svenska som andraspråk i högst två månader om det inte finns synnerliga skäl.
4. Det tydliggörs att arbetsplatsförlagt lärande (APL) får ingå på språkintröduktion. Förslaget tydliggör möjligheten att inrätta olika utbildningsspår inom språkintröduktion
5. Eleven ska ha rätt att fullfölja utbildningen hos huvudmannen enligt utbildningsplanen och den individuella studieplanen. Detta ska även gälla i den nya hemkommunen om eleven flyttar till en annan kommun.

www.vagledarforeningen.se

12

6. Det ska vara obligatoriskt för huvudmän att bedöma nyanlända elevers kunskaper även i gymnasieskolan.

7. Stödmaterial för bedömning av utländsk utbildning ska tas fram av Skolverket i samråd med Universitets- och högskolerådet

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

25.19 Ämnesbetyg i en ämnesutformad gymnasieskola kan stärka elevers utveckling och underlätta lärares arbete

Betänkandet

1. En utredning bör tillsättas som får i uppdrag att ta fram författningsförslag vad gäller ett system med ämnesbetyg i gymnasieskolan.

2. Skolverket bör ges ett förberedande uppdrag i syfte att utarbeta förslag vad gäller hur ämnen kan delas upp för att stödja principen om betyg i ett ämne samt förslag till anpassningar av programstrukturer.

3. Ett utvecklingsarbete mot ämnesbetyg måste vara långsiktigt och ges tid. Ytterligare utredning, beredning och implementering bör ges minst tre år.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

25.20 Gymnasiesärskolan

Betänkandet

1. Det ska tydliggöras att alla elever i gymnasiesärskolan omfattas av skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd. Bedömningen av stödbehovet ska göras utifrån om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav för kurser eller de kravnivåer för ämnesområden som ska uppnås.

2. Elever ska kunna få ett individuellt anpassat program genom att läsa grundskoleämnen i gymnasiesärskolan.

3. Ett mål för gymnasiesärskolan bör införas på motsvarande sätt som föreslås för gymnasieskolan och ett antal ytterligare förslag som gäller gymnasieskolan ska även gälla gymnasiesärskolan. Detta innefattar förslagen om:

- en systematisk överlämning
- hemkommunens pådrivande ansvar för att ungdomar ska börja en gymnasieutbildning
- huvudmannens förtydligade ansvar för att se till att varje elev ges möjlighet att nå målen för sin utbildning
- vårdnadshavarnas medverkansansvar

www.vagledarforeningen.se

13

- rektorns ansvar för att se till att upprepade eller längre frånvaro utreds
- skolans ansvar för att aktivt förebygga och motverka studieavbrott
- kommunala aktivitetsansvaret syftar till att motivera och hjälpa ungdomar att påbörja eller återuppta en gymnasieutbildning
- tydliggörande att elever som inte nått målen för sin utbildning efter fyra år kan ha rätt till fortsatt utbildning, genom att rätten att gå om en kurs eller att göra om gymnasiesärskolearbetet förs in i skollagen
- alla elever ska ha en mentor
- sammanhållen skoldag
- uppföljning och redovisning i den individuella studieplanen av den faktiska undervisningstiden som eleven erbjudits
- strukturerad undervisning
- stöd ska ges utifrån elevens utbildning i dess helhet
- stöd ska ges med den variation som eleverna behöver
- statligt stöd för att stimulera regional samverkan om ett allsidigt utbildningsutbud
- Skolverket ska regelbundet redovisa behov av förnyelse av gymnasieutbildningarna till regeringen
- bättre arbetslivsanknytning genom de nationella programråden för gymnasial yrkesutbildning.
- En utredning tillsätts som får i uppdrag att ta fram förslag för en författningsteknisk utformning av ämnesbetyg i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, och Skolverket ges ett förberedande uppdrag vad gäller ämnesplaner och programstrukturer. Ett utvecklingsarbete för ämnesbetyg ska vara långsiktigt och ges tid. Ytterligare utredning och implementering bör ges minst tre år.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

25.21 Bestämmelsen om statsbidrag till elever under 18 år för folkhögskoleutbildning tillämpas inte

Betänkandet

Bestämmelsen om statsbidrag till folkbildningen som innebär att en folkhögskola kan anta en elev under 18 år som går ett introduktionsprogram tas bort.

SVF:s synpunkter

Avstyrker

Föreningen ställer sig mycket tveksam till skrivningarna om folkhögskolestudier. Vi kan konstatera genom att följa de senaste 30 årens statistik att en lika stor andel av ungdomskullen idag som för 30 år sedan inte fullföljer gymnasieskolan på ett tillfredställande sätt. För många

www.vagledarforeningen.se

14

av dessa ungdomar kan folkhögskolestudier vara ett bättre alternativ. Just det faktum att pedagogiken är anpassad för vuxna och miljön inte är ungdomsinriktad underlättar för dessa ungdomar att koncentrera sig på sin utbildning och därigenom kan de nå ett bättre resultat. Utredning borde öppna möjligheten för fler unga att lyckas med sina studier genom att erkänna folkhögskolan som en utbildningsform som är likvärdig traditionella gymnasiestudier för de ungdomar som behöver en annan pedagogisk miljö för att lyckas med sina studier.

25.22 Skolverkets arbete med stöd och kompetensutveckling

Betänkandet

1. Skolverket bör få i uppdrag att genomföra en satsning på kompetensutveckling för mentorer när det gäller stöd och stimulans till elever i gymnasieskolan.

SVF:s synpunkter

Tillstyrker

2. Skolverket bör ta fram allmänna råd om undervisningens genomförande.

SVF:s synpunkter

Avstyrker

Föreningen ställer sig tveksam till förslaget. Utredaren borde istället föreslå att detta ska införas i lärarutbildningen och vara ett krav för att få sin lärarlegitimation. Förslagets utformning antyder att man misstror lärares förmåga att planera och genomföra sin undervisning.

25.23 Genomförande av utredningens förslag, ikraftträdande och tillämpning

Betänkandet

1. Författningsförslagen träder i kraft den 1 januari 2018.

SVF:s synpunkter

Avstyrker

Föreningen är mycket kritisk till förslaget om tidsplan för införandet. Det är av största vikt att elever och föräldrar i god tid före gymnasievalet har tillgång till rätt information. Den föreslagna tidsplanen försvårar arbetet för studie- och yrkesvägledare och annan personal som har till uppgift att stödja elever och deras föräldrar i valprocessen.

Betänkandet

2. Bestämmelserna om ett mål för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, hemkommunens pådrivande ansvar, rätten att gå om en kurs, överlämning samt undantaget från vissa

www.vagledarforeningen.se

15

behörighetskrav tillämpas från och med den 1 januari 2018.

3. Bestämmelserna om grundläggande högskolebehörighet på yrkesprogram, ändringar i rätten till utökat program och garanterad undervisningstid på nationella program, förändringar av utbudet och innehållet när det gäller nationella program och inriktningar, namnbyte på barn- och fritidsprogrammet, undersköterskeexamen på vård- och omsorgsprogrammet, förändringar vad gäller ett estetiskt ämne och gymnasiearbetet, förändringarna när det gäller programinriktat individuellt val samt bedömning av nyanlända elevers kunskaper tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2018. Äldre regler gäller för utbildning som påbörjats före den 1 juli 2018. De upphävda bestämmelserna om preparandutbildning ska fortfarande tillämpas på utbildning som påbörjats före den 1 juli 2018.

4. Enhetliga behörighetskrav till nationella program tillämpas i sin nya lydelse första gången vid antagningen inför läsåret 2019/20. Äldre regler gäller vid antagning som sker inför läsåret 2018/19.

5. Övriga bestämmelser tillämpas från och med den 1 juli 2018. För tid dessförinnan gäller dessa bestämmelser i deras äldre lydelse.

6. Skolverket bör få ett förberedande uppdrag att genomföra revideringsarbete och ett uppdrag att genomföra implementeringsinsatser med anledning av utredningens förslag.

7. De särskilda satsningar på bl.a. kompetensutveckling som Skolverket föreslår hantera bör införas från 2018.

8. En eventuell reform om ämnesutformning och ämnesbetyg bör kunna förenas med de förslag som lagts. Det kräver dock vissa anpassningar som bör beaktas i det ytterligare utredningsarbete som utredningen föreslagit. Ett system med ämnesbetyg kan tillämpas tidigast från och med läsåret 2020/21 och bör föregås av ett utredningsarbete samt en översyn av ämnen och program.

SVF:s synpunkter

SVF avstyrker punkterna 2, 3 och 5 och tillstyrker punkterna 4, 6, 7 och 8.

För Sveriges vägledarförening

www.vagledarforeningen.se

16

Leif Strandberg
Suppleant i styrelsen

Sveriges vägledarförening

Föreningen för alla med intresse av studie- och yrkesvägledning. Sveriges Vägledarförening (SVF) organiserar vägledare inom skolor, vägledningscentra, arbetsförmedlingar, högskolor eller på arbetsplatser privat och offentlig sektor m.m.

Föreningen verkar för att stärka och utveckla studie- och yrkesvägledningen och för att arbetet skall präglas av professionalitet och god etik. Medlem i SVF kan den bli som ansluter sig till föreningens målsättning. SVF har cirka 1000 medlemmar.